

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

08 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion și Catan Liliana,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Druță Boris în numele inculpatei, prin care se solicită casarea setinței Judecătoriei Chișinău din 24 august 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2018, în cauza penală privind-o pe

*Celac Nelli Xxxxx, născută la xxxxx, originară
și domiciliată în mun. Xxxxx, str. Xxxxx, nr. xx.*

Termenul de examinare a cauzei:

1. *prima instanță: 14.02.2018 – 24.08.2018;*

2. *instanța de apel: 12.10.2018 – 03.12.2018;*

3. *instanța de recurs: 05.03.2019 – 08.05.2019.*

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 24 august 2018, Celac Nelli a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal și în baza acestei Legi, în limitele instituite de prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 1 (unu) an, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip pentru femei.

S-a admis integral acțiunea civilă intentată în cauza penală de Gurin Natalia împotriva lui Celac Nelli.

S-a încasat de la Celac Nelli în beneficiul cet. Gurin Natalia, suma de 50 868,12 (cincizeci mii opt sute șazeci și opt) lei cu titlu de prejudiciu material, suma de 10 000 (zece mii) lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 3 000 (trei mii) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, în total suma de 63 868,12 (șaizeci și trei mii opt sute șazeci și opt) lei.

2. *Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Celac Nelli la 15 aprilie*

2016, în perioada de timp cuprinsă între orele 09:00 - 17:00, urmărind scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, aflându-se în apartamentul nr. xx al blocului locativ nr. xx, amplasat pe str. Xxxxx, din sectorul Xxxxx, mun. Xxxxx, pe ascuns a sustras un safeu de dimensiuni mici în care se aflau: 200 euro, care conform cursului oficial de schimb stabilit de către BNM în ziua comiterii infracțiunii constituie suma de 4 438,94 lei, 9 inele pentru dame din aur la prețul de 1 953 lei fiecare, în sumă totală de 17 577 lei, un lăntișor pentru dame cu cruce din aur la prețul de 3 329,21 lei, 4 perechi de cercei din aur, la prețul de 1 109,73 lei fiecare, în sumă de 4 438,94 lei, 4 brățări pentru copii din aur la prețul de 1 664,60 lei fiecare, în sumă de 6 658,41, o monedă din aur la prețul de 9 987,62 lei, bijuterii din aur deteriorate în sumă de 4 438 lei, pașaportul străin pe numele cet.Gurin Natalia, certificatele de divorț și de naștere, precum și alte acte, după care cu bunurile sustrase a părăsit locul comiterii infracțiunii, cauzându-i părții vătămate Gurin Natalia, daune în proporții mari în sumă totală de 50 868,12 lei.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate Celac Nelli, a comis infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, *furtul*, adică *sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșit cu cauzarea de daune în proporții considerabile*.

2.1. Prin încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana din 25.09.2018, a fost înlăturată omisiunea vădită din dispozitivul sentinței Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana din 24 august 2018 în cauza penală de învinuire a lui Celac Nelli în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, cu indicarea completă a categoriei și tipului penitenciarului în care urmează a fi executată pedeapsa stabilită ca fiind - în penitenciar pentru femei, de tip semiînchis.

2.2. În cadrul ședinței de judecată a instanței de fond inculpata Celac Nelli a declarat că îi sunt cunoscute probele administrate în cadrul urmăririi penale, recunoaște vinovăția în comiterea infracțiunii care îi este incriminată și nu dorește administrarea altor probe, în acest sens inculpata, în conformitate cu art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, a depus o cerere prin care a solicitat examinarea cauzei în baza probelor administrate în cadrul urmăririi penale.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Sofroni Sergiu în numele inculpatei Celac Nelli, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, în partea pedepsei stabilite inculpatei Celac Nelli, cu aplicarea unei pedepse mai blânde.

3.1. În motivarea apelului declarat, partea apărării a indicat următoarele:

- sentința de condamnare a lui Celac Nelli este parțial nefondată și neîntemeiată, pasibilă de a fi casată din motivul stabilirii în privința acesteia a unei pedepse prea aspre;

- reeșind din materialele dosarului, este de menționat că cauza penală nominalizată a fost examinată în procedura simplificată prevăzută la art. 364¹ Cod ce procedură penală, iar potrivit cerințelor prescrise la alin. (8) al normei menționate, noile limite de pedeapsă potrivit cărora instanța de judecată este în drept să stabilească pedeapsa inculpatei reducând cu o treime din limita minimă și maximă prevăzută de sancțiunea normei penale incriminate inculpatei, constituie amendă în mărime de la 500 u.c. până la 1012,5 u.c, muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 ore până la 160 ore și închisoare de la 3 luni până la 2 ani și 8 luni.

Astfel, instanța urma să stabilizească o pedeapsă în limitele sus enunțate, ținând cont de principiul individualizării pedepsei în raport cu gravitatea concretă a infracțiunii, cât și cu pericolozitatea inculpatei, rolul acesteia la săvârșirea infracțiunii incriminate, motivul și scopul săvârșirii infracțiunii, prezența circumstanțelor agravante și atenuante, precum și alte criterii care urmau a fi reținute la stabilirea pedepsei;

- instanța i-a aplicat o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 (unu) ani, fără a motiva din care considerente nu i-a aplicat o pedeapsă mai blândă. non privativă de libertate;

- pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului Penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială;

- la stabilirea pedepsei penale instanța nu a ținut cont de faptul că Celac Nelli, a recunoscut săvârșirea faptelor invocate în rechizitoriu, se căiește sincer de cele săvârșite, a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă, antecedentele penale sunt stinse, a recuperat parțial prejudiciul material, declarațiile acesteia au avut o importanță deosebită la stabilirea adevărului pe cauza penală menționată, aplicându-i o pedeapsă disproporțional de mare în raport cu circumstanțele în care a fost comisă fapta infracțională și urmările prejudiciabile, în acest sens urmând a se reține și faptul că pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare;

- deși, anterior Celac Nelli a fost judecată, este de menționat că ultima din 15.04.2018 până la moment nu a comis o altă infracțiune ce denotă faptul că a tras concluziile de rigoare și a încetat de a mai comite careva acțiuni infracționale și nu mai prezintă un pericol social, corectarea ei fiind posibilă și fără izolarea de societate, mai mult ca atât, izolarea acesteia de societate prin aplicarea unei pedepse cu închisoarea nu-i v-a da posibilitate să recupereze prejudiciul cauzat părții vătămate.

3.2. Inculpata Celac Nelli, prin care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2018 au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate de către avocatul Sofroni Sergiu în numele inculpatei Celac Nelli și ultima, cu menținerea sentinței.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat că, audiind participanții la proces, examinând materialele cauzei penale, a considerat apelurile înaintate de către avocatul Sofroni Sergiu în numele inculpatei Celac Nelli și ultima, ca fiind nefondate și pasibile de respins, iar sentința atacată este legală și întemeiată, din următoarele considerente

Instanța de apel a notat că, prin prisma prevederilor art. 7, 61, 75 și 78 Cod penal, la stabilirea pedepsei penale, instanța reiese din scopul pedepsei penale, care urmărește restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia

Potrivit criteriilor generale de individualizare a pedepsei prevăzute de norma sus citată, instanța de fond a stabilit pedeapsa echitabilă în limitele fixate de normele art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, Celac Nelli a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă, pentru care legea penală prevede drept pedeapsă cu amendă în mărime de la 650 la 1350 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 4 ani.

În conformitate cu principiul individualizării pedepsei penale prevăzut de art. 7 Cod penal, și în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei inserate la art. 75 alin. (1) Cod penal, instanța de apel a notat că, instanța de fond a aplicat pedeapsa inculpatei Celac Nelli, luând în considerare caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, motivul și scopul celor comise, persoana celui vinovat, caracterul și mărimea daunei prejudiciabile, circumstanțele ce atenuază sau agravează răspunderea, ținându-se cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Druță Boris în numele inculpatei, prin care, indicând temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6), 9) și 10) Cod de procedură penală, solicită repunerea în termen, casarea parțială a hotărârilor judecătorești, în latura pedepsei și emiterea unei hotărâri prin care inculpatei Celac Nelli să-i fie aplicată o pedeapsă nonprivativă de libertate.

În argumentarea recursului invocă următoarele:

- precum este determinat, cauza s-a examinat în temeiul art. 364¹ CPP, dar instanțele nu s-au călăuzit suficient de cerințele alin. (8) al acestei legi, fiindcă noile limite ale pedepsei, instanța o reduce cu 1/3 din limita minimă și maximă prevăzută de sancțiune. Adică în ceea ce privește amendă de la 500 u.c până la 1012.5 u.c. muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 până la 160 orc și închisoare de la 3 luni până la 2 ani și 8 luni. Instanța urma să stabilească o pedeapsă celor enunțate . Cu toate acestea instanța i-a aplicat o pederapsă sub formă de închisoare pc un termen de 1 (unu) an, fără a prezenta o motivare de ce nu i s-a numit o pedeapsă mai blândă.

- s-a ignorat vădit prevederile art. 75 Cod penal,. deoarece Celac N. atât la urmărirea penală, cât și în instanța de judecată a recunoscut totalmente vinovăția, activ s-a căit în cele săvârșite, paguba materială cauzată părții vătămate, a restituit-o integral în valoare de 5000 lei.

6. La recursul ordinar declarat de către avocatul Druță Boris în numele inculpatei, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, prin care a manifestat dezacordul cu recursul declarat, indicând că instanța de apel just a constatat circumstanțele de drept și de fapt ale cauzei, corect încadrând acțiunile inculpatului și i-a stabilit o pedeapsă echitabilă, mai mult indicând că recursul urmează a fi respins ca depus peste termen.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în baza materialelor din dosar, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia ca fiind declarat peste termen din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală, *termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.*

Din actele dosarului, rezultă că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 03 decembrie 2018 în prezența procurorului, inculpatei Celac Nelli și a avocatului acesteia, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată (f.d. 258-261 vol. I), din care rezultă că aceștia au fost înștiințați despre ziua pronunțării deciziei motivate pentru data de 11 decembrie 2018 ora 14:00.

Cu toate acestea, instanța de recurs atestă că inculpata și avocatul acesteia la data stabilită nu s-au prezentat în ședința de judecată, din motive necunoscute. Astfel, decizia instanței de apel a fost pronunțată la 11 decembrie 2018 în lipsa părților (f.d. 261 vol. I).

În atare împrejurări, termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel pronunțate la 11 decembrie 2018 a expirat la 11 ianuarie 2019, aceasta fiind și ultima zi de depunere a recursului, pe când avocatul inculpatei a declarat recursul la data

de 05 februarie 2019, respectiv cu depășirea termenului de declarare a acestuia.

Colegiul penal menționează că termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Astfel, în urma celor menționate supra, termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel a expirat la 11 ianuarie 2019, iar atât inculpata, cât și avocatul acesteia au avut reala posibilitate de a face cunoștință cu materialele cauzei penale și de a declara recurs în termenul stabilit de lege.

Totodată, Colegiul remarcă acel fapt, că legea procesual-penală nu stabilește alte condiții de calculare a termenului pentru recurs, decât cel prevăzut la art. 422 Cod de procedură penală, și anume de la data pronunțării deciziei.

Având ca reper cele menționate, Colegiul penal conchide, că termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar de către avocoatul Druță Boris în numele inculpatei Celac Nelli, a fost depășit, impunându-se în consecință inadmisibilitatea recursului, ca fiind declarat peste termen.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Druță Boris în numele inculpatei, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2018, în cauza penală privind-o pe inculpata **Celac Nelli Xxxxx**, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **29 mai 2019**.

Președinte:

Diaconu Iurie

Judecători:

Guzun Ion

Catan Liliana